

Programare orientată pe obiecte

2. Abstracțiuni și tipuri de date abstracte
3. Java

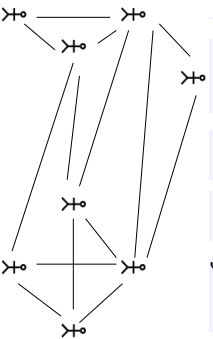
OOP2 - M. Jaldes - T.U. Cluj

1

Nivele de abstractizare în programe OO

- La nivelul cel mai înalt, privim un program ca o *comunitate de obiecte care interacționează.*

- Aici caracteristicile importante sunt liniile de *comunicare* dintre diferiții agenți.

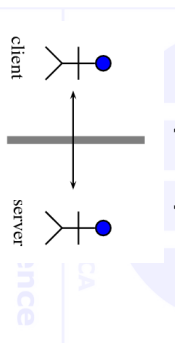
OOP2 - M. Jaldes - T.U. Cluj

3

Abstractizare în limbaje OO. Clienți și servitori

- Următorul nivel de abstractizare consideră *relațiile dintre obiectele individuale*. Tipic, unul oferă un serviciu (*server*), iar celălalt folosește serviciul (*client*).

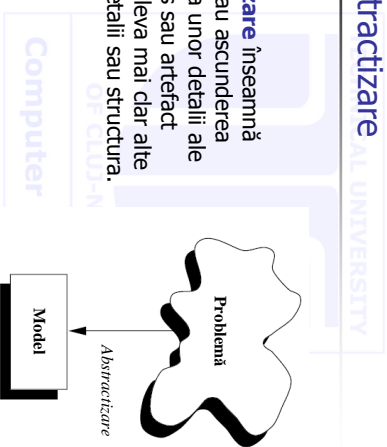
OOP2 - M. Jaldes - T.U. Cluj

5

Abstractizare

- Abstractizare** înseamnă eliminare sau ascunderea deliberată a unor detalii ale unui proces sau artefact pentru a releva mai clar alte aspecte, detalii sau structura.

OOP2 - M. Jaldes - T.U. Cluj

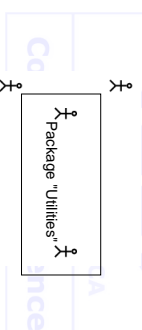
2

Abstractizare în limbaje OO. Packages, namespaces

- Următorul nivel de abstractizare se regăsește în unele limbaje OO. Un *package (pachet), unită* sau *namespace (spațiu de nume)* permite programatorului să înconjoare o colecție de obiecte (o comunitate mică în ea însăși) cu un strat și să-i controleze vizibilitatea din afara modului.

 - Java are *packages*

OOP2 - M. Jaldes - T.U. Cluj

4

Abstractizare în limbaje OO. Interfețe

- Putem examina acum doar agentul care oferă serviciul, independent de client. *Definim natura* serviciilor oferite, dar *nu și cum se realizează* acele servicii.
 - Interfețele** sunt o cale de descriere a serviciilor la acest nivel de abstractizare.
- ```

interface Stack {
 public void push (Object val);
 public Object top () throws EmptyStackException;
 public void pop () throws EmptyStackException;
}

```
- Notă. Operații auxiliare cu tipul stivă:**
    - integer size(): returnează numărul de elemente stocate
    - boolean isEmpty(): indică dacă stiva este goală

OOP2 - M. Jaldes - T.U. Cluj

6



## Nivele de abstractizare. O implementare

- Apoi privim serviciile oferite din perspectiva implementării lor:

```
public class ArrayStack implements Stack ... {
public void pop () throws EmptyStackException { ... }
...
}
```

- Aici grija este pentru *abordarea de nivel înalt* a modului de furnizare a serviciului respectiv.

Computer Science

Afiarea nivelului de abstractizarea corect

- O problemă critică în stadiile de dezvoltare incipiente:

- să determinăm ce detalii sunt *potrivite* la fiecare nivel de abstractizare și, (adesea mai important)
  - ce detalii trebuie *omise*.

- Evident, nimeni nu dorește
  - să elimine informații importante, dar
  - nici să gestioneze prea multe informații, sau ca volumul informației să ascundă detaliile critice.

Abstractizarea Are-o

- **Are-o**: ia un sistem complex și îl împarte în părți componente, care pot fi tratate individual.
  - Caracterizată de propoziții care au cuvintele "are-o", (are-un,) "conține", "cuprinde", "compusă din"
  - Ne permite să scădem nivelul de complexitate atunci când considerăm componentele izolate.

- Exemple

- Un autovehicul *are-un* motor și *are-o* transmisie
- O bicicletă *are-o* roată ☹️ *Science*
- O fereastră (afisată pe ecran) *are-o* bară de meniu

Nivele de abstractizare. O metodă luată izolat

- În final, considerăm implementarea fiecărei metode luată separat.

```
public class ArrayStack implements Stack ... {
...
public Object pop() throws EmptyStackException {
if isEmpty() throw new EmptyStackException
("Empty stack: cannot pop");
Object temp = S[top];
S[top] = null;
top = top - 1;
return temp;
}
...
}
```

Computer Science

Abstractizarea Is-a (este-o) și Has-A (are-o)

- Divizarea în părți – abstractizarea *Are-o*
  - cunoscută și sub numele de *agregare* –
  - Divizarea prin specializare –
  - abstractizarea *Este-o*

- cunoscută și sub numele de *specializare*
  - noua clasă este *o particularizare* a uneia existente
  - inversul specializării: *generalizare*

Abstractizarea Este-o

- Abstractizarea **Este-o** ia un sistem complex și îl vede ca o instanța a unei abstracțiuni mai generale.
  - Caracterizată de propoziții care conțin cuvintele "este-o" (este-un)
  - Ne permite să clasificăm artefactele și informația și să o facem aplicabilă la multe situații diferite.

- Exemple

- Un autoturism *este un* vehicul cu roți, care *este un* mijloc de transport
- O bicicletă *este un* vehicul cu roți
- O căruță cu cai *este un* mijloc de transport

Încapsulare și interschimbabilitate

- Un aspect important a diviziunii în păți este caracterizarea conexiunii (interfeței) dintre componente.
- Ne permite să considerăm multiple implementări diferite ale aceleiași interfețe.
  - Spre exemplu, un automobil poate avea mai multe tipuri diferite de motoare și un tip de transmisie

OO92 - M. Joldes - T.U. Cluj

13

Vederea ca serviciu

- O interfață poate fi privită și ca o modalitate de descriere a *serviciilor* pe care le oferă un obiect.
- Interfața* este un *contract* pentru servicii – dacă interfața este suportată, atunci serviciul va fi furnizat conform descrierii.

OO92 - M. Joldes - T.U. Cluj

14

Alte tipuri de abstracțiuni. Compoziția

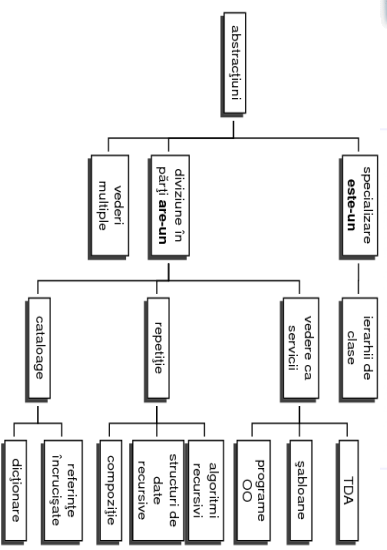
- Compoziția** este un alt exemplu de abstracțiune importantă; ea este o formă de are-o, caracterizată de următoarele
  - Forme primitive
  - Reguli de combinare de valori pentru a obține noi valori
  - Ideea că noile valori pot fi și ele supuse combinații
- Exemple: sistemele de tipuri, ferestre, multe alte sisteme complexe.

OO92 - M. Joldes - T.U. Cluj

15

Forme generale de abstracțizare

OO92 - M. Joldes - T.U. Cluj

16

Tip de dată abstract

- Un tip de dată abstract (TDA) constă din:
  - O interfață – un set de operații care se pot efectua (cunoscută și sub numele de *barieră de abstracțizare*).
  - Comportamentele permise – modul în care instanțele TDA răspund la operații.
- Implementarea unui TDA constă din:
  - O reprezentare internă – date stocate în variabile instanța ale obiectului
  - Un set de metode care implementează interfața.
  - Un set de invarianți ai reprezentării, adevărați inițial și conservați de toate metodele

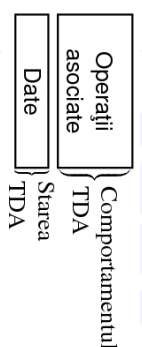
OO92 - M. Joldes - T.U. Cluj

17

Tip de dată abstract

- Un **tip de data abstract** (TDA)
  - reprezintă un tip pentru încapsularea datelor înrudite
  - este abstract în sensul ascunderii detaliilor de implementare

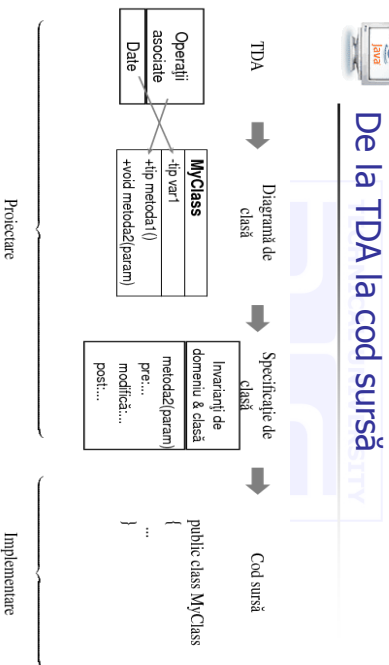

OO92 - M. Joldes - T.U. Cluj

18

De la TDA la cod sursă

0092 - M. Joldes - TLU, Cluj

19

Exemplu: TDA stivă

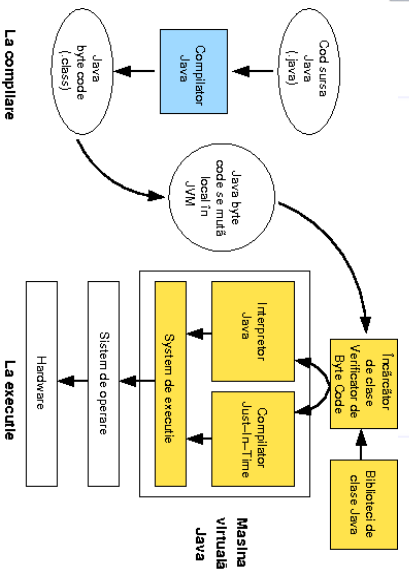
- Operatori abstracți
    - create :: Void → Stack a
    - destroy :: Stack a → Void
    - is_empty :: Stack a → boolean
    - top :: Stack → Element
    - push :: (Stack, Element) → Stack
    - pop :: Stack → Stack
  - Invariant*
    - pop(push (stack, e)) = stack
- Acum știm cum se implementează stiva. Ceea ce trebuie să respectăm este comportamentul datelor potrivit funcțiilor definite.

0092 - M. Joldes - TLU, Cluj

21

Mediul Java

0092 - M. Joldes - TLU, Cluj

23

Exemplu de specificație a unui TDA

TIP

TipTime

DOMENIU

Fiecare valoare reprezintă un moment de timp în ore, minute și secunde.

OPERAȚII

Setează timpul

Afișează timpul

Incrementează timpul cu o secundă

Compară 2 timpi dacă sunt egali

Determină dacă un timp este "mai mic decât" un altul

TimeType	
-hour: Integer	
-min: Integer	
-sec: Integer	
+set(hour: Integer, min: Integer, sec: Integer)	
+increment()	
+print()	
+equals(time: TimeType)	
+isLessThan(time: TimeType)	

0092 - M. Joldes - TLU, Cluj

20

Java. Caracteristici

- James Gosling și Patrick Naughton (conducătorii echipei care a dezvoltat limbajul), au definit limbajul Java ca fiind "Un limbaj simplu, orientat pe obiecte, care "înțelege" rețelele de calculatoare, interpretat, robust, sigur, neutru față de arhitecturi, portabil, de înaltă performanță, multi-fir, dinamic".

0092 - M. Joldes - TLU, Cluj

22

Executarea programelor Java

- Java folosește un proces în doi pași
- Compilează programul în *bytecodes*
  - bytecode este apropiat de formatul instrucțiunilor în limbaj mașină, dar nu chiar la fel — este un "limbaj mașină" a generic
  - nu corespunde nici unui procesor real
- Mașina virtuală* (VM) interpretează bytecode în limbaj mașină nativ și-l rulează
  - există mașini virtuale diferite pentru calculatoare diferite, deoarece bytecode nu corespunde unei mașini reale

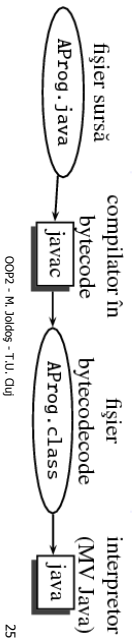
0092 - M. Joldes - TLU, Cluj

24

Executarea programelor Java

- Se utilizează **același** bytecode Java pe **calculatoare diferite** fără a recompiila codul sursă
  - fiecare VM interpretează același bytecode Java
  - aceasta permite să se execute programe Java prin simpla obținere a bytecodes din pagini de Web
- Aceasta face codul Java să **ruleze peste-platforme**
  - marketing-ul spune, "Scrie o dată, rulează oriunde!"
  - adevărat pentru "Java pur", nu pentru variante

0092 - M. Jaldes - TLU, Cluj

25

Applets

- Un **applet** Java (o aplicație având caracteristici limitate, care necesită resurse de memorie limitate și portabilă între sistemele de operare) este un program Java destinat a fi rulat dintr-un browser de Web
  - poate fi rulat dintr-o locație de pe Internet
  - poate fi rulată și din vizualizatorul de applet-uri (**appletviewer**) pentru depanare
  - Applet-urile folosesc întotdeauna o interfață cu ferestre
- Aplicațiile de sine stătătoare pot folosi fie interfața cu ferestre sau I/O consolă (adică în modul text)
- Deja ați văzut un applet în exemplele BlueJ

0092 - M. Jaldes - TLU, Cluj

27

Cuvinte cheie Java (cuvinte rezervate)

- Cuvinte care nu pot fi folosite la altceva decât în modul predefinit din limbaj
  - abstract, assert, boolean, break, byte, case, catch, char, class, const, continue, default, do, double, else, extends, final, finally, float, for, goto, if, implements, import, instanceof, int, interface, long, native, new, package, private, protected, public, return, short, static, strictfp, super, switch, synchronized, this, throw, throws, transient, try, void, volatile, while**
  - null, true, false** – predefinite ca literali

0092 - M. Jaldes - TLU, Cluj

29

Aplicații Java

- Tipuri de aplicații Java:
  - aplicații de sine stătătoare** și **applets/servlets**
- Un **aplicație de sine-stătătoare** sau un program "obisnuit" este o clasă care are o metodă numită **main**
  - Când se lansează programul Java respectiv, **sistemul de execuție** invocă automat metoda numită **main**
  - Toate **aplicațiile de sine-stătătoare** încep din metoda **main**
- Deja ați văzut asemenea aplicații în exemplele BlueJ

0092 - M. Jaldes - TLU, Cluj

26

Încărcătorul de clase

- Programamele Java sunt divizate în unități mai mici numite **clase**
  - Fiecare definiție de clasă este în mod normal într-un fișier separat și compilată separat
- Încărcătorul de clase**: un program care leagă bytecode-ul claselor necesare pentru a rula un program Java
  - în alte limbaje de programare, corespondentul său este **editorul de legături (linkeditor)**

0092 - M. Jaldes - TLU, Cluj

28

Compilarea unui program sau a unei clase Java

- Fiecare definiție de clasă trebuie să se afle într-un fișier al cărui nume este numele clasei urmat de extensia **.java**
  - Exemplu: Clasa **UnProgram** trebuie să se afle în fișierul numit **UnProgram.java**
- Fiecare clasă este compilată folosind comanda **javac** urmată de numele fișierului care conține clasa
  - Resultatul este un program în byte-code cu același nume ca al clasei, urmat de extensia **.class**

0092 - M. Jaldes - TLU, Cluj

30

Rularea unui program Java

- Un program Java poate fi *rulat* (**java**) după ce i-au fost compilate toate clasele
  - Rulați doar clasa care conține o metodă **main** (sistemul va încărca și rula celelalte clase automat, dacă mai sunt)
  - Metoda **main** începe cu linia:


```
public static void main(String[] args)
```
  - Comanda de lansare trebuie urmată doar de numele clasei (fără extensii)


```
java UnProgram
```
- Vedeți **Hello.java** din exemplele BlueJ

0092 - M. Joldes - TLU, Cluj

31

Declararea variabilelor

- Fiecare variabilă dintr-un program Java trebuie *declarată* înainte de utilizare
  - Declarația informează compilatorul asupra tipului de dată care va fi stocat în variabilă
  - Tipul variabilei este urmat de unul sau mai multe nume separate de virgulă și terminat cu punct și virgulă
  - Variabilele se declară de obicei chiar înainte de folosire sau la începutul unui bloc (indicat de o acoladă deschisă { })
- Tipurile simple în Java sunt numite *tipuri primitive*

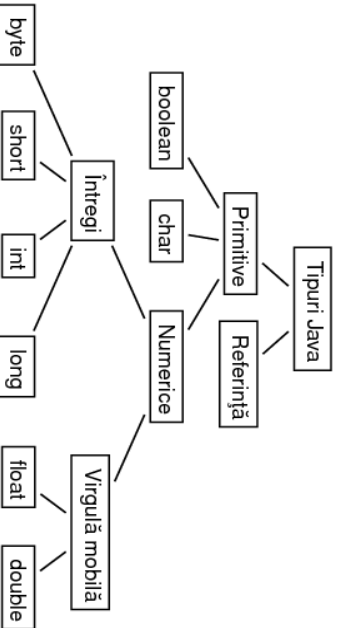
```
int numarulDeCai;
double olungime, lungimeaTotala;
```

0092 - M. Joldes - TLU, Cluj

33

Tipuri Java

0092 - M. Joldes - TLU, Cluj

35

Convenții pentru nume

- Începeți numele de variabile, metode și obiecte cu o literă mică, indicați limitele "cuvintelor" cu o litera mare și pentru celelalte caractere folosiți doar litere și cifre ("camelcase")


```
vitezaMaxima rataDobinzii orasosirii
```
- Începeți numele de clase cu majusculă și pentru restul identificatorului aplicați regula de mai sus


```
UnProgram OClasa String
```

0092 - M. Joldes - TLU, Cluj

32

Modificatori de acces pentru variabile/metode

- private**
  - variabila/metoda este vizibilă local în cadrul clasei.
  - "Vizibilă doar mie".
- protected**
  - variabila/metoda poate fi văzută din toate clasele, subclasele și celelalte clase din același pachet (package).
  - "Vizibilă în familie".
- public**
  - variabila/metoda poate fi văzută din toate clasele
  - "Vizibilă tuturor".
- Modificatorul de acces implicit, nu are cuvânt cheie.
  - public** pentru ceilalți membri din același pachet.
  - private** pentru oricine din afara pachetului
  - numită și *acces în pachet*.
  - "Vizibilă în vednișate"

0092 - M. Joldes - TLU, Cluj

34

Tipuri primitive

Tip primitiv	Biți	Minimum	Maximum	Wrapper type
boolean	—	—	—	Boolean
char	16-bit	Unicode 0	Unicode 2 ¹⁶ - 1	Character
byte	8-bit	-128	+127	Byte
short	16-bit	-2 ¹⁵	+2 ¹⁵ - 1	Short
int	32-bit	-2 ³¹	+2 ³¹ - 1	Integer
long	64-bit	-2 ⁶³	+2 ⁶³ - 1	Long
float	32-bit	IEEE754	IEEE754	Float
double	64-bit	IEEE754	IEEE754	Double
void	—	—	—	Void

Toate tipurile numerice sunt cu semn.

0092 - M. Joldes - TLU, Cluj

36

Compatibilitate la asignare

- Mai general, o valoare de orice tip din lista următoare poate fi asignată unei variabile de orice alt tip care apare la dreapta ei
  - byte → short → int → long → float → double
  - char → short → int → long → float → double
- Gama valorilor de la dreapta este mai largă
- Este necesară o conversie de tip explicită (*type cast*) pentru a asigna o valoare de un tip la o variabilă care apare la stânga ei în lista de mai sus (d.e., `double la int`)
- Observați că în Java un `int` nu poate fi asignat la o variabilă de tip `boolean`, nici un `boolean` la o variabilă de tip `int`

Operatori aritmetici și expresii

- Ca în majoritatea limbajelor, și în Java se pot forma *expresii* folosind variabile, constante și operatori aritmetici
  - Operatori aritmetici: + (adunare), - (scădere), * (înmulțire), / (împărțire), % (modulo, rest)
- Se poate folosi o expresie oriunde este legal să se folosească o valoare de tipul produs de expresie

Operatori aritmetici și expresii

- Dacă se combină un operator aritmetic cu operanzi de tipul `int`, atunci tipul rezultat este `int`
- Dacă se combină un operator aritmetic cu unul sau doi operanzi de tipul `double`, atunci tipul rezultat este `double`
- La combinarea de operanzi de tip diferit, tipul rezultat este cel mai din dreapta din lista de mai jos care se află în expresie
  - byte → short → int → long → float → double
  - char → short → int → long → float → double
- Excepție: Dacă tipul rezultat este `byte` sau `short` (potrivit regulii date), atunci tipul produs va fi de fapt un `int`

Reguli de precedență și asociativitate

- La determinarea ordinii operațiilor adiacente, operația cu precedență mai mare (și argumentele sale aparente) este grupată înaintea operației de precedență mai mică
  - base + rate * hours se evaluează ca base + (rate * hours)
- La precedență egală, ordinea operațiilor este determinată de regulile de *asociativitate*

Reguli de precedență și asociativitate

- Operatorii *unari* de precedență egală sunt grupați de la dreapta la stânga
  - ++rate se evaluează ca +(+(rate))
- Operatorii *binari* de precedență egală sunt grupați de la stânga la dreapta
  - base + rate + hours se evaluează ca (base + rate) + hours
- Excepție: Un șir de operatori de asignare este grupat de la dreapta la stânga
  - n1 = n2 = n3; se evaluează ca n1 = (n2 = n3);

Posibilă problemă: Erorile de rotunjire la numerele în virgulă mobilă

- Numerele în virgulă mobilă sunt, în general, doar valori aproximative
  - Matematic, numărul în virgulă mobilă 1.0/3.0 este egal cu 0.33333333...
- Un calculator are o cantitate limitată de memorie
  - Poate stoca 1.0/3.0 ca ceva în genul lui 0.3333333333, puțin mai puțin decât o treime
- De fapt numerele sunt stocate binar, dar consecințele sunt aceleași: numerele în virgulă mobilă pot pierde precizie

Împărțirea întreață și cea în virgulă mobilă

- Dacă unul sau amândoi operandii sunt în virgulă mobilă, împărțirea dă un rezultat în virgulă mobilă $15.0/2$ se evaluează la 7.5
  - Cum ambii operanzi întregi, împărțirea dă un întreg
    - O eventuală parte fracționară este ignorată
    - Nu se fac rotunjiri
- $15/2$ se evaluează la 7

Aveți grijă ca cel puțin un operand să fie în virgulă mobilă dacă este nevoie de partea fracționară

Conversia de tip explicită

- O *conversie de tip explicită* (*type cast*) ia o valoare de un tip și produce o valoare "echivalentă" de celălalt tip
  - Dacă n și m sunt întregii de împărțit și e nevoie de partea fracționară, atunci cel puțin un operand trebuie să fie în virgulă mobilă înainte de efectuarea operației
- $double ans = n / (double)m;$
- La fel ca în C, tipul dorit este pus între paranteze imediat înaintea variabilei de convertit
  - Tipul și valoarea variabilei de convertit nu se schimbă

Conversia de tip explicită

- La conversia explicită de la virgulă mobilă la întreg, numărul este trunchiat, nu rotunjit
    - $(int)2.9$ se evaluează la 2 , nu 3
  - La asignarea valorii unui întreg la o variabilă în virgulă mobilă, Java realizează o conversie explicită de tip automată numită *coercție de tip*
- $double d = 5;$
- Nu este legal să se atribuire un `double` la un `int` fără o conversie explicită
- ```
int i = 5.5; // Illegal
int i = (int)5.5 // Corect
```

Computer Science

Operatorii increment și decrement

- Când oricare dintre operatorii `++` sau `--` precede o variabilă și este o parte a expresiei, expresia este evaluată folosind valoarea modificată a variabilei
- Dacă n este 2 , atunci $2 * (++n)$ se evaluează la 6
- Când oricare dintre operatorii urmează unei variabile și este parte a expresiei, expresia este evaluată folosind valoarea originală și abia apoi se schimbă valoarea variabilei
- Dacă n este 2 , atunci $2 * (n++)$ se evaluează la 4

Computer Science

Clase "învelitoare" pentru tipurile primitive

- Clasele *învelitoare* (*wrapper*) furnizează câte un tip clasă corespunzător fiecărui tip primitiv
 - Astfel este posibil să existe clase care se comportă cumva asemănător tipurilor primitive
- Clasele pentru tipurile primitive `byte`, `short`, `long`, `float`, `double`, și `char` sunt (în ordine) `Byte`, `Short`, `Long`, `Float`, `Double`, și `Character`
- Aceste clase conțin și un număr de constante predefinite utile, precum și metode statice utile

Clase învelitoare

- *Boxing* (*împachetare*): procesul de trecere de la o valoare primitivă la un obiect al clasei sale învelitoare
 - Pentru a converti valoarea la una "echivalentă" de tip clasă, creați un obiect de tipul corespunzător folosind valoarea primitivă ca argument
 - Noul obiect va conține o variabilă instanță care stochează o copie a valorii primitive
 - Spre deosebire de alte clase, clasele învelitoare nu au constructori fără argumente
- ```
Integer integerObject = new Integer(42);
```





## Clase învelitoare

- **Unboxing (despachetare):** procesul de trecere de la un obiect al unei clase învelitoare la valoarea corespunzătoare a unui tip primitiv
- Metodele de conversie a unui obiect din clasele `Byte`, `Short`, `Integer`, `Long`, `Float`, `Double`, și `Character` la valorile primitive corespunzătoare sunt (în ordine) `byteValue`, `shortValue`, `intValue`, `longValue`, `floatValue`, `doubleValue`, și `charValue`
- Nici una dintre aceste metode nu necesită argumente

```
int i = IntegerObject.intValue();
```

0092 - M. Joldes - TLU, Cluj

49

Boxing și Unboxing automat

- Începând cu versiunea 5.0, Java poate face automat împachetare/despachetare
- În loc să creăm un obiect din clasa învelitoare (ca mai înainte), se poate face o conversie de tip automată:


```
Integer integerObject = 42;
```
- În loc să trebuiască să invocăm metoda corespunzătoare (ca `intValue`, `doubleValue`, `charValue` etc.) pentru a converti un obiect din clasa învelitoare la tipul său asociat, valoarea primitivă poate fi recuperată automat


```
int i = integerObject;
```

0092 - M. Joldes - TLU, Cluj

50

Constante și metode statice în clasele învelitoare

- Constante pentru valori maxime și minime pentru tipurile primitive
  - Exemple: `Integer.MAX_VALUE`, `Integer.MIN_VALUE`, `Double.MAX_VALUE`, `Double.MIN_VALUE` etc.
- Clasa `Boolean` are nume pentru două constante de tipul `Boolean`
  - `Boolean.TRUE` și `Boolean.FALSE` sunt obiectele booleene corespunzătoare valorilor `true` și `false` ale tipului primitiv `boolean`

0092 - M. Joldes - TLU, Cluj

51

Constante și metode statice în clasele învelitoare

- Metode statice pentru conversia unei reprezentări corect formate ca și de caractere a unui număr la numărul de un tip dat
  - Metodele `Integer.parseInt`, `Long.parseLong`, `Float.parseFloat` și `Double.parseDouble` sunt pentru (în ordine) `int`, `long`, `float` și `double`
- Metode statice pentru conversia duală celei anterioare
  - Exemplu. Expresia


```
Double.toString(123.99);
```

 returnează valoarea șir "123.99"
- Clasa `Character` conține un număr de metode utile la prelucrarea șirurilor

0092 - M. Joldes - TLU, Cluj

52

Referințe Java

- Toate obiectele sunt create în memorie
- Pentru a accesa datele dintr-un obiect sau a lucra cu un obiect, este nevoie de o variabilă pe stivă, variabila care poate stoca o referință la adresa obiectului.
- Despre variabilele care stochează referințe la adrese de obiecte se spune că păstrează tipul de date *referință*

```
Exemplu:
PlatitorTake t = new Inter Science
PlatitorTake(1111111120633, 30000);
```

0092 - M. Joldes - TLU, Cluj

53

Clasa string

- Nu există un tip primitiv pentru șiruri în Java
- Clasa `string` este o clasă Java predefinită folosită la stocarea și prelucrarea șirurilor
- Obiectele de tipul `string` sunt compuse din șiruri de caractere scrise între ghilimele
  - Orice șir între ghilimele este de clasa `string`

```
"Fiti fericitii cu Java."
```
- Unei variabile de tipul `string` i se poate da valoarea unui obiect `string`

```
String binecuvintare = "Fiti fericitii cu
Java.";
```

0092 - M. Joldes - TLU, Cluj

54

Concatenarea șirurilor

- Concatenarea: folosind operatorul + operator aplicat asupra a două șiruri pentru a le conecta și a forma un șir mai lung
  - Dacă salut este egal cu "Bună ziua, ", și javaClass este egal cu "victori colegi", atunci salut + javaClass este egal cu "Bună ziua, victori colegi"
- Orice număr de șiruri pot fi concatenate
- La combinarea unui șir cu aproape orice alt tip, rezultatul este un șir
  - "Răspunsul este " + 42 se evaluează la " Răspunsul este 42"

0092 - M. Joldes - TLU, Cluj

55

Metode ale clasei string

i =	s.length()	lungimea șirului s.
Comparații (note: folosiți aceste metode în loc de == și !=)		
i =	s.compareTo(t)	compară cu s. Returnează <0 dacă s<t, 0 dacă ==, >0 dacă s>t
i =	s.compareToIgnoreCase(t)	la fel ca mai sus, dar fără a ține seama de majuscule/minuscule
b =	s.equals(t)	true dacă cele două șiruri au valori egale
b =	s.equalsIgnoreCase(t)	la fel ca mai sus, dar fără a ține seama de majuscule/minuscule
b =	s.startsWith(t)	true dacă s începe cu t
b =	s.startsWith(t, i)	true dacă t apare începând cu indexul i
b =	s.endsWith(t)	true dacă s se termină cu t

0092 - M. Joldes - TLU, Cluj

57

Metode ale clasei string

Obținerea de părți		
c =	s.charAt(i)	caracterul de la poziția / din s.
s1 =	s.substring(i)	subșirul de la indexul i până la sfârșitul lui s.
s1 =	s.substring(i, j)	subșirul de la indexul i până ÎNAINTE de indexul j din s.

Crearea unui nou șir din original

s1 =	s.toLowerCase()	nou String cu toate caracterele minuscule
s1 =	s.toUpperCase()	nou String cu toate caracterele majuscule
s1 =	s.trim()	nou String fără spații albe la început și sfârșit
s1 =	s.replace(c1, c2)	nou String cu toate c2-urile înlocuite prin c1.

0092 - M. Joldes - TLU, Cluj

59

Metode al clasei string String

- Clasa string conține multe metode utile la aplicațiile care prelucrează șiruri
    - O metodă a clasei string se apelează prin numele unui obiect string, un punct, numele metodei și o perche de paranteze între care sunt cuprinse argumentele (dacă sunt)
    - O valoare returnată de o metodă string se poate folosi oriunde se poate folosi o valoare de tipul returnat
- ```
string greeting = "Hello";
int count = greeting.length();
System.out.println("Length is " +
greeting.length());
```
- Poziția sau indexul unui caracter într-un șir se numără întotdeauna de la zero

0092 - M. Joldes - TLU, Cluj

56



Metode ale clasei string

Căutare - Notă : Toate metodele "indexOf" returnează -1 dacă șirul/caracterul nu este găsit

i =	s.indexOf(t)	indexul primei apariții lui String t în s.
i =	s.indexOf(t, i)	indexul lui String t la sau după poziția / în s.
i =	s.indexOf(c)	indexul primei apariții caracterului c în s.
i =	s.indexOf(c, i)	indexul caracterului c la sau după poziția / din s.
i =	s.lastIndexOf(c)	indexul ultimei apariții lui c în s.
i =	s.lastIndexOf(c, i)	indexul ultimei apariții lui c pe sau înainte de poziția / în s.
i =	s.lastIndexOf(t)	indexul ultimei apariții lui t în s.
i =	s.lastIndexOf(t, i)	indexul ultimei apariții a lui t pe sau înainte de poziția / în s.

0092 - M. Joldes - TLU, Cluj

58



Metode ale clasei string

Metode statice pentru conversia la String

s =	String.valueOf(x)	Convertește x la String, unde x este orice valoare de tip (primitiv sau obiect).
s =	String.format(f, x...)	[Java >=5] Folosește formatul f pentru a converti un număr variabil de parametri, x la un șir.

- Lista nu este exhaustivă.

0092 - M. Joldes - TLU, Cluj

60



Prelucrarea șirurilor

- Un obiect **string** nu se poate schimba (eng. **immutable**), caracterele pe care le conține nu pot fi schimbate
- Clasa **StringBuffer** are metode prin care se pot edita obiectele sale șir
- Se poate totuși modifica valoarea unei variabile **string** prin asignare


```
string nume = "Ionescu";
nume = "Ion " + nume;
```

0092 - M. Joldes - T.U. Cluj

61

Seturi de caractere

- ASCII**: Set de caractere folosit de multe limbaje de programare, care conține toate caracterele folosite în mod normal pe o tastatură pentru limba engleză plus câteva caractere speciale
 - Fiecare caracter este reprezentat de un cod numeric
- Unicode**: Set de caractere folosit limbajul Java care include tot setul ASCII plus multe dintre caracterele folosite cu alfabetul nelatin
 - Example:


```
char c = '\u0103'; // litera 'ă'
String s = "\u00eancoto\u015fm\u0103ni\u0163i"; // încotoșmăniș
```

0092 - M. Joldes - T.U. Cluj

62

O porțiune din codul Unicode

0	000	001	002	003	004	005	006	007
0	NUL	DEL	SP	0	@	P	`	p
1	SOH	DC1	!	1	A	Q	a	q
2	STX	DC2	"	2	B	R	b	r
3	ETX	DC3	#	3	C	S	c	s
4	EOF	DC4	\$	4	D	T	d	t

0092 - M. Joldes - T.U. Cluj

63

Numirea constantelor

- În loc de numere "anonime", declarați constante simbolice (cu nume) și folosiți-le numele


```
public static final double CM_PER_INCH = 2.54;
public static final int HOURS_PER_DAY = 24;
```
- Previne schimbarea nedorită a valorii
- Ușurează modificarea valorii
- Convenția de nume pentru constante: toate literele majuscule, limitate de cuvinte marcate prin liniuța de subliniere

0092 - M. Joldes - T.U. Cluj

64

Comentariile

- Comentariu de o **linie**: începe cu simbolurile `//` și provoacă ignorarea a ceea ce urmează până la sfârșitul liniei
 - Folosit de cel care scrie codul sau de cel care îl modifică
- Comentariul **bloc** este la fel ca în C (perechea `/*, */`)
 - Furnizează documentație utilizatorilor programului

0092 - M. Joldes - T.U. Cluj

65

Documentarea programului

- Java include programul **javadoc** care extrage automat documentația din comentariile bloc din clasele definite, dacă începutul comentariului are un asterisc suplimentar (`/**`)
 - Un program bine scris este autodocumentat
 - Structura sa se clarifică prin alegerea numelor de identificatori și modelul de indentare

Computer Science

0092 - M. Joldes - T.U. Cluj

66

Rezumat

- **Abstracțiuni în programele OO**
 - nivele: pachet, client/server, interfețe, implementări, metode (considerate separat)
 - Are-o (agregare)
 - Este-o (specializare)
 - Compozitje
 - TDA
- **Java**
 - mediul (compilator, încărcător de clase, interpretor, JIT, sistem de execuție etc.)
 - convenții de numire
 - declarații și modificatori de acces
 - Tipuri primitive (boolean, char, short, int, long, float, double) și clase învelitoare
 - Operatori aritmetici
 - Clasa String